

LINGUISTIC LANDSCAPE OF CONTEMPORARY POLAND: RETURN TO THE FUTURE?

Prof. Adam Pawłowski (Uniwersytet Wrocławski)

16TH EFNIL CONFERENCE, AMSTERDAM 10-12 October 2018

Professor Walery Pisarek passed away at the age of 86, on Nov 5th, 2017, just before the gala "Ambasador polszczyzny".

Mrs Chairperson, let us observe a one-minute silence in his memory

https://pixabay.com/pl/przy-%C5%9Bwiecach-%C5%9Bwieczka-drugi-596158/

prof. Walery Pisarek, 1931-2017

MALINOWSKI III 10

Absurdy Polski mie Deunity Putski mie

© Piotr Burda, https://echodnia.eu

- Definitions (language, linguistic landscape)
- Polish: language of the state and of the titular nation
  - Polish: selected features
  - knowledge of foreign languages in Poland
  - minority languages in today's Poland
- Special case: Upper Silesia
- Special case: Ukrainian and/or "Rusyn" languages in today's Poland

DEFINITIONS

Language is one of the information subsystems, which constitute a system of state administration and management.

It enables interpersonal and social communication in the fields of administration, economy and culture; it also builds a community of its users, its prestige and economic potential.

Interestingly enough language defined in this way has much in common with typical business entities.

- it must be professionally managed (languages may be supervised and unsupervised)
- it needs innovations to succeed
  - (various levels of technological and organisational support)
- it should be financially viable or at least balanced (loss-making, sustainable and profit-making languages)

Professional management

Universities, institutes, public institutions, schools

Instytut Filologii Polskiej

Strona główna

Witam Państwa na stronie Instytutu Filologii Polskiej

W naszym instytucie

łączymy tradycyjne studia filologiczne z ciekawą ofertą nowoczesnych kierunków i specjalności. Kształcimy tu prawdziwych humanistów oraz prowadzimy badania nad literaturą, językiem, komunikacją i kulturą.

Dlaczego warto z nami studiować? Ponieważ humanistyka - mimo zmieniającej się rzeczywistości - nadal pozwala zrozumieć człowieka.

Zapraszam najserdeczniej na plac Biskupa Nankiera 15!

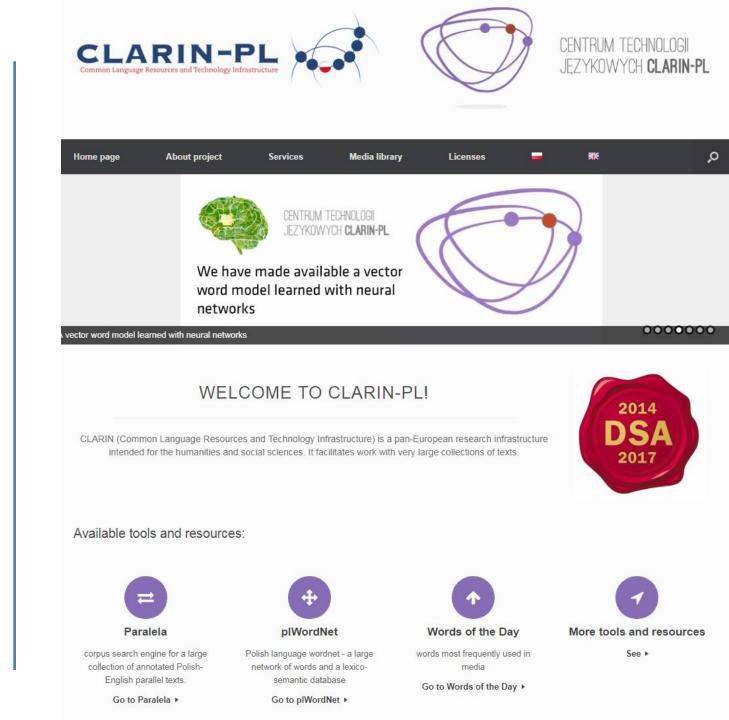
Jan Miodek

» Telefoniczna Poradnia
Językowa od 2 października br.

Szukaj

Innovation imperative

INTENSIVE SUMMER COURSES

About t	he course	Accommodation	Prices	Cultural programme	How we teach
FAQ	Registratio	on			

Everyday Polish language classes, conversations and language workshops

O Dates:

Summer courses are organised from July to September.

	Summer course 2019
I	08.07 - 19.07.2019
Ш	22.07 - 2.08.2019
Ш	05.08 - 16.08.2019
IV	19.08 - 30.08.2019
۷	02.09 - 13.09.2019
VI	16.09 - 27.09.2019

You can combine the sessions and stay for 1, 2, 3... or even 12 weeks.

It is possible to book the course with the accommodation. For more information, click here.

Price:

2-week course: 1240 PLN / 310 €

- 40 lesson units
- teaching materials
- certificate of attendance, progress report
- workshop on Polish language

Details in the price list.

Each additional 2-week course: 1040 PLN / 260 €

Payment:

Instalments:

I 400 PLN / 100 € - paid during registration II 840 PLN / 210 € - paid on the first course day

Discounts for our regular students!

Financial viability

Linguistic landscape of a state includes the following:

- 1. The official language of the titular nation
- 2. Foreign languages known to citizens
- 3. Minority languages
- 4. Migrants' languages

POLISH FIRST: THE OFFICIAL LANGUAGE

Genetic classification: Indo-European, West Slavic

Writing system: alphabetic

Status: defined by the Constitution of the Republic of Poland (Art.27).

Polish shall be the official language in the Republic of Poland. This provision shall not infringe upon national minority rights resulting from ratified international agreements.

Symbol of identity: indirectly in the preamble to the Act on the Polish Language.

[...] taking into consideration that the Polish language is a constituting element of the Polish national identity and national culture...

Internal diversity:

very small (the change of borders after 1945 and related to it mass migrations which started in 1939)

Legal and institutional protection:

very high (numerous acts, educational system, scientific and academic institutions)

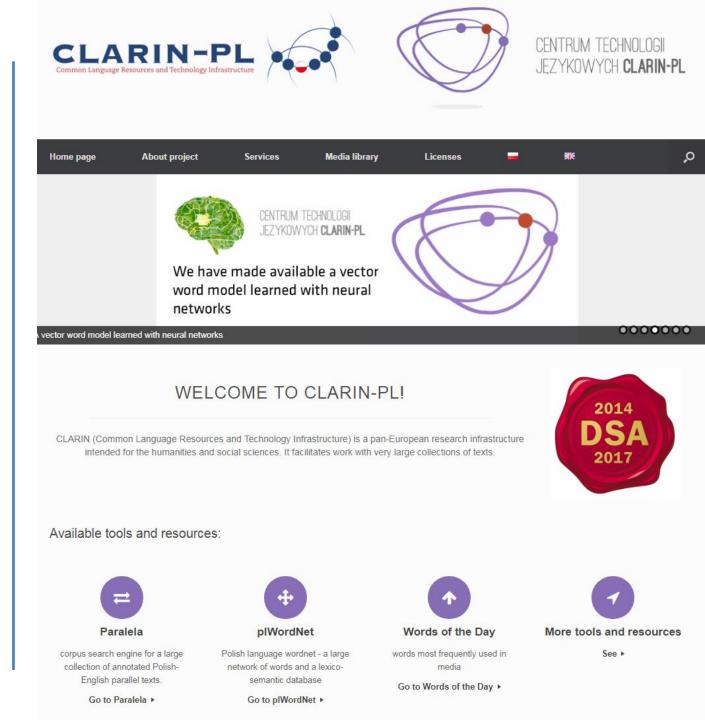
Technological support: very high (CLARIN-PL)

- morphosyntactic taggers,
- syntax parsers,
- automatic summarisation systems,
- automated keywords generators,
- automatic speech recognition systems,
- rich lexical resources, including the biggest in the world wordnet

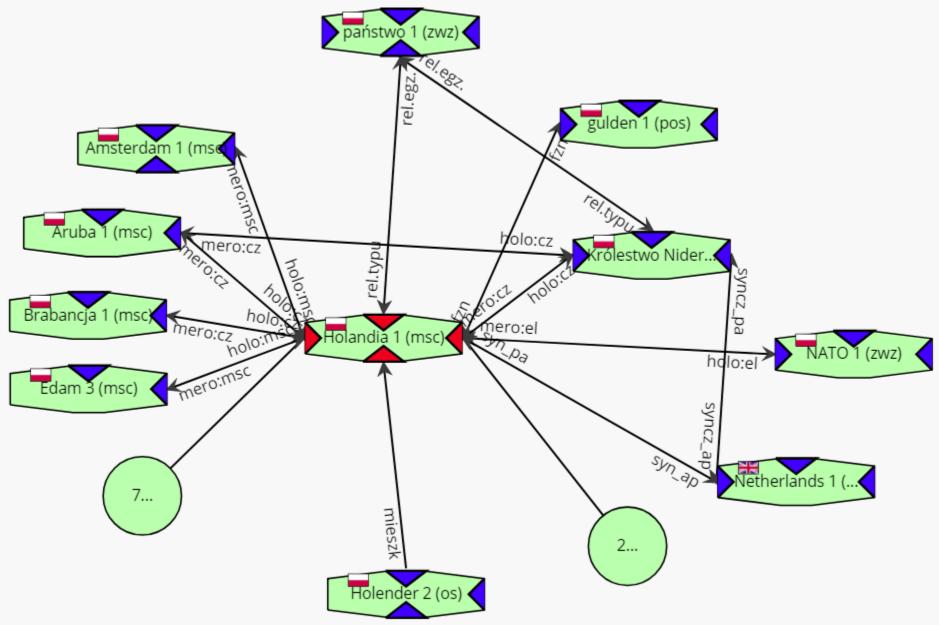
Legal environment of Polish

- Article 35 of the Constitution of the Republic of Poland, which guarantees Polish citizens of national and ethnic minorities the freedom to keep and develop their own language.
- Education System Act of September 7th, 1991, which stipulates, inter alia, that public schools shall enable national minorities to learn their mother tongue.
- Radio and Television Act of December 29th, 1992, which stipulates that public radio and television shall take into consideration the needs of national and ethnic minorities.
- Polish Language Act of October 7th, 1999, which stipulates that notices and information in Polish, meant for public reception, may be accompanied by their foreign language versions (conditions for placement of these versions are determined by a regulation of the Minister of Internal Affairs and Administration).
- Act on System of General Jurisdiction Courts of January 6th, 2005, which stipulates that "A person who does not have a sufficient command of the Polish language is entitled to act in court using a language known to him/her and to use help of an interpreter, free of charge".
- And, first of all, the National and Ethnic Minorities and Regional Language Act of January 6th, 2005, which stipulates that in those municipalities where the number of residents belonging to a given minority is not lower than 20% of the total number of residents of this municipality: 1) additional traditional names in the language of that minority may be used along with the official names of places and streets, 2) the language of this minority may be used as an auxiliary language in contacts with municipality authorities. According to the 2002 national census, the 20%-condition has been met by 28 municipalities: in 22 municipalities the auxiliary language is German, in 3 Belarusian, in 2 Kashubian, in 1 Lithuanian.

Technological support

lexeme *Holandia* in Polish Wordnet

FOREIGN LANGUAGES IN POLAND

In the years following the break-free of Soviet domination in 1989 foreign language skills of Poles used to be described as poor.

German was inherited from the war time (old generation).

Russian as a sort of post-soviet competence (medium generation).

English (and other western languages) were taught at school but not practiced.

Today's situation is much better, especially among the young generations.

Problem: data sources, subjectivity, various scales used

RAPORT TEMATYCZNY

Sources: EU and other public institutions

Europejskie Badanie Kompetencji Językowych ESLC

Raport krajowy 2011

zjaści acji

Rysunek 5. Odsetek uczniów zakwalifikowanych na poszczególne poziomy ESOKJ w pierwszym badanym języku dla poszczególnych krajów uczestniczących w badaniu (KE 2012b)

Szwecja	1 6	- 11			25						57				
Malta	2 7	9		22			60								
Holandia	2	14		18			30					36			
Estonia	7		20		12		20					41			
Słowenia	6		22			19		2	5				29		
Chorwacja	- 11			23			18			24			2	3	
Grecja	13			22			16		22				26		
Belgia de	9			29			21				21			19	
Bulgaria		20			28			16			16			19	
Belgia fr	11			3	16				24			19			10
Portugalia		20			3	3			16			16		15	
Hiszpania		22				35				17		14		13	
Polska		- 24				34				17		1	5		10
Belgia nl	1	6			41					20			15		7
Francja			-31				40					15		9	5
Anglia			30					48					13		7 2
				-A1"	A1		A2		81		82				
			_												

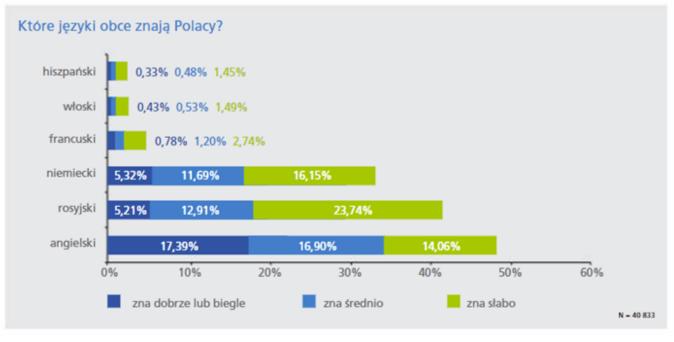
Sources: reports created by information business

Raport Instytutu Badawczego Randstad

nr randstad

Staffing | Professionals | HR Solutions | Inhouse Services

Sources: ranking created by information business

The world's largest ranking of countries and regions by English skills Introducing the seventh edition About EF EPI At a glance Your country's/region's result Netherlands is #1/80 English

02 Sweden

04 Norway 05 Singapore

06 Finland

Summary

Proficiency High proficiency EF EPI score 62,07 #9/27 in Europe

Netherlands #1 of 80 countries/regions Followed by 07 Luxembourg 03 Denmark 08 South Africa

09 Germany

10 Austria

Europeans have the best

Europe

EF EPI average 55,96 Population 731 817 939 GNI per capita \$31,468.00

English skills: ranking of the EF Company

02 Sweden 03 Denmark 04 Norway 05 Singapore 06 Finland	10 Austria 11 Poland 12 Belgium 13 Malaysia
04 Norway 05 Singapore	12 Belgium
05 Singapore	
	13 Malaysia
6 Finland	
our mana	14 Switzerland
07 Luxembour	g 15 Philippines
08 South Afric	a 16 Serbia
	17 Romania
	18 Portugal
	19 Hungary
	20 Czech Republi
	21 Slovakia

Share EF EPI 2017

Moderate 0 22 Bulgaria 23 Greece 24 Lithuania 25 Argentina 26 Dominican Republic 27 India 28 Spain 29 Hong Kong, China 30 South Korea 31 Nigeria 32 France 33 Italy 34 Vietnam 35 Costa Rica

Low 36 China 37 Japan 38 Russia 39 Indonesia 40 Taiwan, China 41 Brazil 42 Macau, China 43 Uruguay 44 Mexico 45 Chile 46 Bangladesh 47 Ukraine 48 Cuba 49 Panama 50 Peru 51 Colombia 52 Pakistan 53 Thailand 54 Guatemala 55 Ecuador 56 Tunisia 57 U.A.E.

Very low 58 Syria 59 Qatar 60 Morocco 61 Sri Lanka 62 Turkey 63 Jordan 64 Azerbaijan 65 Iran 66 Egypt 67 Kazakhstan 68 Venezuela 69 El Salvador 70 Oman 71 Mongolia 72 Saudi Arabia 73 Angola 74 Kuwait 75 Cameroon 76 Algeria 77 Cambodia 78 Libya 79 Iraq 80 Laos

Global Ranking of Countries and Regions

Language skills in Poland

2018:

Average level: ca 50% of the population speaking one L2

Target level: 70% speaking one L2

MINORITY LANGUAGES

Minority languages in Poland can be distinguished according to legal and factual sources.

Legal sources: Act on national and ethnic minorities and on the regional languages

Factual sources: *national censuses, surveys*

According to the Act on national and ethnic minorities and on the regional language there are 9 national minorities recognised in virtue of the law. They can use their respective languages:

- 1) Byelorussians (46.8)
- 3) Lithuanians (7.9)
- 5) Armenians (3.6)
- 7) Slovaks (3.2)
- 9) Jews (7.5)

- 2) Czechs (1.3)
- 4) Germans (147.8)
- 6) Russians (13.0)
- 8) Ukrainians (51.0)

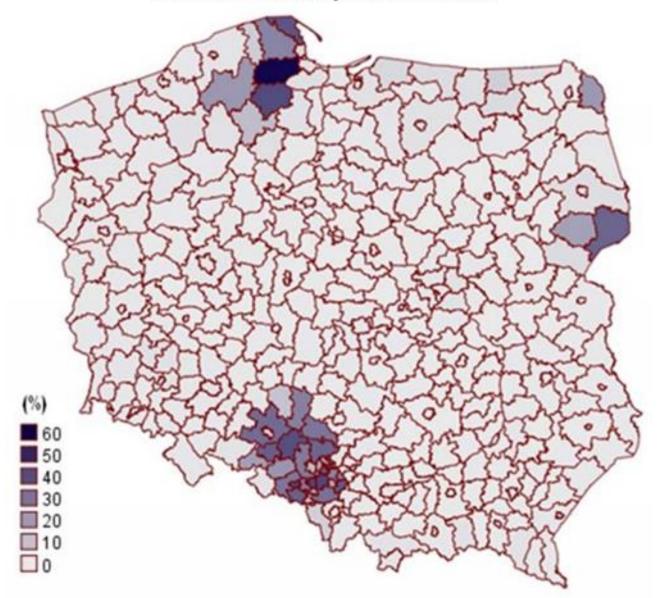
According to the Act on national and ethnic minorities and on the regional language there are 4 ethnic minorities recognised in virtue of the law. They can use their respective languages:

- 1) The Karaim (314)
- 3) The Roma (17 000)

2) The Lemko (10 500)4) The Tatar (495-3 000)

Regional language: Kashubian (240 000)

Mapka 2.3. Powiaty według udziału ludność o innych niż polska identyfikacjach narodowo-etnicznych w 2011 roku

Tłumaczenia Ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym

	Ustawa o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym w języku angielskim 84.97 KB
2	Ustawa o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym w języku białoruskim 199.3 KB
2	Ustawa o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym w języku czeskim 168 KB
	Ustawa o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym w języku hebrajskim 155.83 KB
	Ustawa o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym w języku jidisz 152.42 KB
	Ustawa o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym w języku karaimskim 185.36 KB
	Ustawa o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym w języku kaszubskim 170.72 KB
	Ustawa o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym w języku litewskim 171.11 KB
	Ustawa o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym w języku łemkowskim 189.31 KB
	Ustawa o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym w języku niemieckim 178.04 KB 18.01.2011 15:12
	Ustawa o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym w języku romskim - bergitka 184.49 KB
	Ustawa o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym w języku romskim - pols roma 201.62 KB
	Ustawa o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym w języku rosyjskim 196.74 KB
	Ustawa o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym w języku słowackim 166.94 KB
	Ustawa o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym w języku tatarskim 204.3 KB
5	Ustawa o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym w języku ukraińskim 224.04 KB

http://mniejszosci.narodowe.mswia.gov.pl/mne/prawo/ustawa-o-mniejszosciac/tlumaczenia/6490,Tlumaczenia-Ustawy-o-mr

National census 2011

		Użyv								
Język kontaktów domowych	Ogółem	tylko jednego języka	więcej niż jednego języka	w tym polskiego	Nie ustalono					
		w tysiącach*								
Ogółem	38511,8	37212,4	779,7	772,0	519,7					
Polish	37815,6	37043,6	772,0	x	-					
Non-Polish	948,5	168,8	779,7	772,0	-					
Silesian	529,4	126,5	402,9	397,0	-					
Kashub	108,1	3,8	104,3	104,3	-					
English	103,5	4,1	99,4	98,1	-					
German	96,5	9,7	86,7	80,6	-					
Belarusian	26,4	4,0	22,5	22,4	-					
Ukrainian	24,5	4,5	20,0	19,7	-					
Russian	19,8	1,1	18,7	18,5	-					
Roma	14,5	2,3	12,2	12,1	-					
French	10,7	0,6	10,0	9,9	-					
Italian	10,3	0,8	9,5	9,4	-					
	6,3	1,4	4,9	4,7	-					
Lemko	5,8	0,3	5,4	5,3	-					
Spanish	5,3	3,6	1,7	1,7	-					
Lithuanian	3,4	1,3	2,1	2,1	-					
Vientmese	31,8	4,7	27,0	26,0	-					
Unknown	519,7	x	х	x	519,7					

Tabl. 3.2. Ludność według rodzaju i liczby języków używanych w kontaktach domowych w 2011 roku

 * Respondenci mieli możliwość wskazania więcej niż jednego języka – dane w kolumnach nie sumują się.

- 1) Lack of microlanguages in MA
- 2) Presence of a new identifications in the NC, e.g. Silesian
- 3) Differences in numbers when sources are compared

Sources for minority languages (quick selection):

http://pl.languagesindanger.eu/ http://www.inne-jezyki.amu.edu.pl/

The system is relatively stable and seems to satisfy most of the language users in Poland. Minor evolutionary changes take place.

Dynamic changes can be observed in two cases:

- dialects of Upper Silesia (regarded by some researchers as one language);
- languages of migrants from Ukraine and Belarus

MIGRANTS' LANGUAGES

Main problems:

- 1) Lack of direct data
- 2) Lack of surveys
- 3) Dynamic situation (but there is a growing tendency)

Solution?

Indirect data:

- Foreigners' Office / Urząd do Spraw Cudzoziemców
- research surveys
- persons attending exams or courses of Polish as a foreign language

Number of persons who legalized their stay in Poland

Legalizacja pobytu w 2017 roku

W ubiegłym roku nieco ponad 192 tys. cudzoziemców złożyło wnioski o zezwolenia na pobyt w Polsce. Jest to o 35 proc. osób więcej niż w 2016 r. oraz 78 proc. więcej niż w 2015 r.

Llozba oudzoziemodw, którzy płożyli wnioski o zezwolenia na pobyt w Polace.

Kraje, których obywatele złożyli najwigosj wniosków o zezwolenia na pobyt w Polsce w 2017 r.

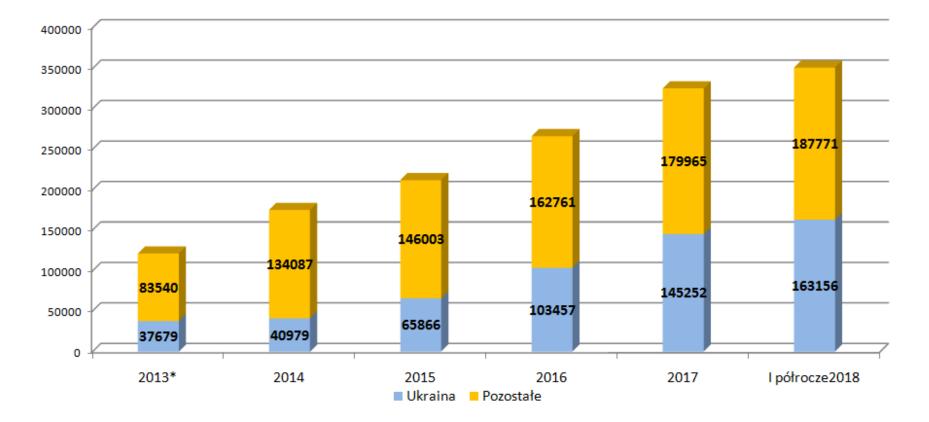
Poza obywatelami Ukrainy najlicznej o legalizację pobytu wnioskowali także obywatele Białorusi, Indii, Wietnamu oraz Chin.

Decyzje w sprawie legalizacji pobytu wydają wojewodowie. W 2017 roku zezwolenia na pobyt otrzymało nieco ponad 118 tys. cudzoziernców (86 proc. wszystkich decyzji). W przypadku 14 tys. osób wydano decyzje negatywne (10 proc.), a 6 tys. spraw umorzono (4 proc.).

TRENDY MIGRACYJNE

Permanent and temporary residence permit s in Poland

Liczba osób posiadających aktualny dokument pobytowy wg stanu na koniec roku

Scientific surveys as good data sources

Nauczanie języka polskiego dzieci imigrantów, migrantów i reemigrantów

Agata Szybura

W niniejszym artykule autorka na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w 2012 r. we wszystkich szkołach w Małopolsce omawia liczebność imigrantów i reemigrantów oraz ich problemy utrudniające funkcjonowanie w szkole. Sformułowane zostały także postulaty na przyszłość, z których najważniejszy dotyczy skoncentrowania działań systemowych na intensywnym nauczaniu języka polskiego jako języka edukacyjnego (drugiego)

olska szkoła stopniowo przestaje być miejscem, gdzie o wielojęzyczności i wielokulturowości uczniowie dowiadują się tylko z podręczników. W ławkach polskich szkół zasiada coraz więcej dzieci imigrantów, uchodźców, migrantów europejskich, a także reemigrantów. Tę zmianę widać szczególnie w warszawskich szkołach, w których każdego roku uczy się około tysiąca cudzoziemców (Bernacka-Langier i in. 2010:7). Podejmowane w stolicy działania stanowią dobry przykład odpowiedzi na potrzeby zmieniajacego się społeczeństwa.

Liczebność uczniów migrujących w polskich szkołach

Według informacji zbieranych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w Systemie Informacji Oświatowej, średnia liczba uczniów cudzoziemskich w Polsce w latach 2010/11-2013/14 wyniosła 7,5 tys.¹ (Fihel 2014). Uczniowie nieznający języka polskiego w stopniu wystarczającym do podjęcia nauki, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji (*Rozporządzenie MEN z dnia 1 kwietnia 2010 r.*), mają prawo do dodatkowej bezpłatnej nauki jezyka. Z tego prawa skorzystało do końca

UPPER SILESIA REGION: DIALECTS OR LANGUAGE

In 2001 national census ca **57,000** persons declared they used "Silesian" at home (over the population of ca 38,500,000).

- In 2011 national census ca **530 000** persons declared they used "Silesian" at home.
- In 2011 national census 436 000 persons declared their first national-ethnic identity as "Silesian", 847 000 persons declared it as 1st or 2nd identification.

History of these regions is complex , it including long periods of dependency on neighbouring countries.

There is a relatively strong cultural identity among some part of the population of two Silesian Voivodships (Opole and Katowice regions).

Many people believe there exists Silesian nationality and language.

Geography Politics Culture Language Demography **Geography**: Silesia is a great historical region which consist of Upper, Lower Silesia, plus Opole region, Cieszyn region.

However, the name "Silesian Voivodship belongs to just a small part of that region.

By Poznaniak - praca własna na podstawie: Kazimierz Orzechowski, Historia Ustroju Śląska 1202-1740, Wrocław 2005 r., s. 147, ISBN 83-229-2654-5, CC BY-SA 3.0, https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=30418298

Politics: In the case of Upper Silesia language status project was closely tied with a political project of region's autonomy and ultimately independence.

Whereas:

Art. 3. of the Constitution says: *The Republic of Poland shall be a unitary State.*

Culture and language:

some part of the population living on this territory used to speak their way ("po śląsku") in a state of diglossia, irrespective of the direction of political winds.

They have been doing it for generations, they continue to do it, without being disturbed by any external influence, but at every historical moment respecting state languages (Czech, German, Polish).

Striving for status empowerment of the Silesian dialects is more about money and power guaranteed for official minority languages, less about the real needs of the population.

Demography:

Population of the Katowice and Opole regions is mixed, especially in cities. For over 70 years now local inhabitants have been moving away and new people seeking for jobs were coming. Effective lines dividing Polish and Silesian people are hardly possible to draw.

The main problem of "Silesianess" is connecting language issues with politics. The Silesian Autonomy Movement (RAŚ) has clearly established its political goals and thus treats the new "Silesian" language as a tool of separatism.

The Polish authorities react to this situation in accordance with the law and historical experience. What kind of experience?

There have been various problems in the Polish thousand year long history. However, they have always had one thing in common: inner weakness and/or the interference of the neighbours have led to country's excessive decentralisation or partitions. Examples:

- 1138-1320: feudal fragmentation (the succession of Bolesław III Wrymouth);
- 16th cent. 17th cent.: advancing the interest of noblemen over the interest of the state leads to weakening Poland;
- 1772, 1793 and 1795: the partitions of Poland, lasting until 1918;
- 1939: the German and Soviet invasion and partition of Poland.

If language issues in Upper Silesia remain connected with separatism and politics, no one will support the initiative of raising the status of Silesian dialects.

UKRAINIANS IN POLAND

Ukrainians are the greatest group of immigrants or migrants in Poland today.

There are no exact data regarding their number.

- no visa obligation
- legal employment based on declarations
- employment without permissions
- very recent and dynamic phenomenon

Sources regarding their number: only indirect No sources regarding languages they use

- 1) Polish National bank [numbers, origin, profiles, wages]
- 2) Working offices [official work permits, profiles]
- 3) Social security
- 4) Ministry of Interior and Administration
- 5) Press sources [unreliable, exaggerated data]

Legal residence permits in Poland (Ukrainians and others)

400000

350000

300000

250000

200000

150000

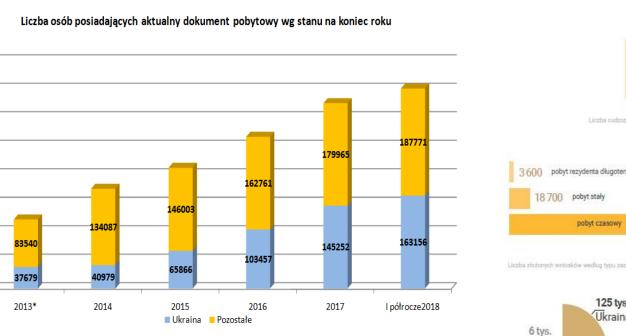
100000

50000

0

Legalizacja pobytu w 2017 roku

W ubiegłym roku nieco ponad 192 tys. cudzoziemców złożyło wnioski o zezwolenia na pobyt w Polsce. Jest to o 35 proc. osób więcej niż w 2016 r. oraz 78 proc. więcej niż w 2015 r.

Liczba złożonych wniosków według typu zezwolenia na pobyt

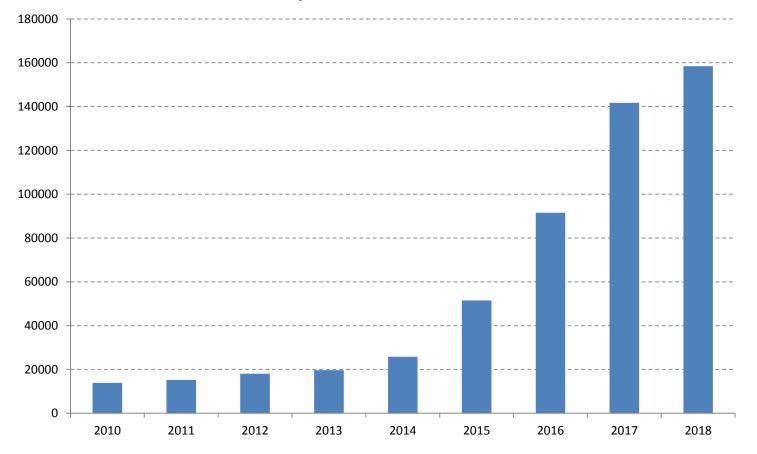
Najczęściej w Polsce chcą się osiedlić obywatele Ukrainy

Kraje, których obywatele złożyli najwięcej wniosków o zazwolania na pobyt w Polace w 2017 r.

Example of indirect data

Work permits for Ukrainians

The most probable number of Ukrainians in Poland for 2018 is:

ca 2,000,000

According to economic sources estimations for 2019 are:

ca 3,000,000

No empirical data but...

Ukrainians are mostly bilingual. Apart from languages learned at school they speak Ukrainian and/or Russian, sometimes Ukrainian-Russian mix called *surżyk*. By learning Polish some of them become trilingual.

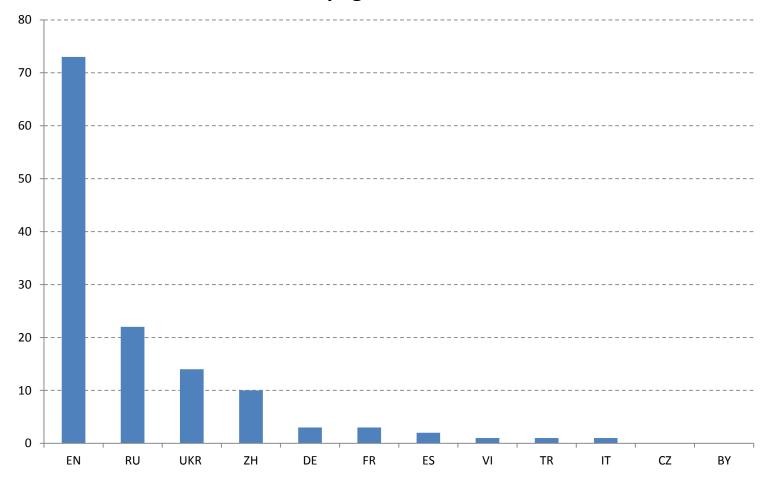
- 1) Ukrainian in public space
- 2) Positive attitude of Poles towards Ukrainians
- 3) Economic reasons
- 4) Historical reasons

Now, let's the data speak...

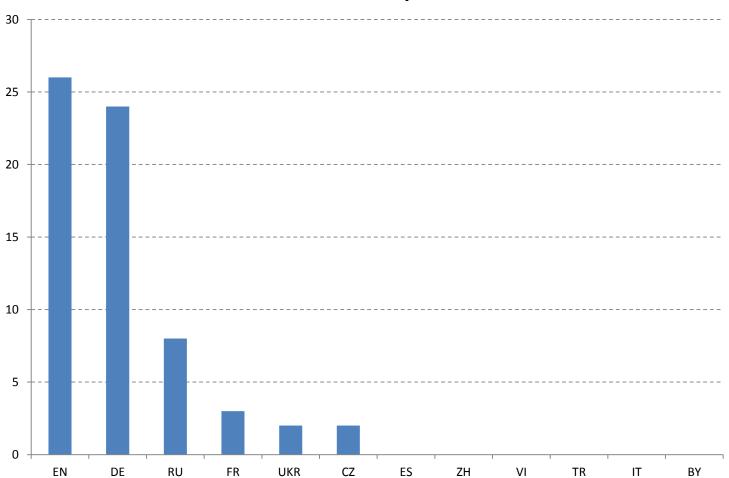
Public space: universities (76)

WWW pages of univerities

Public space: public transport (26)

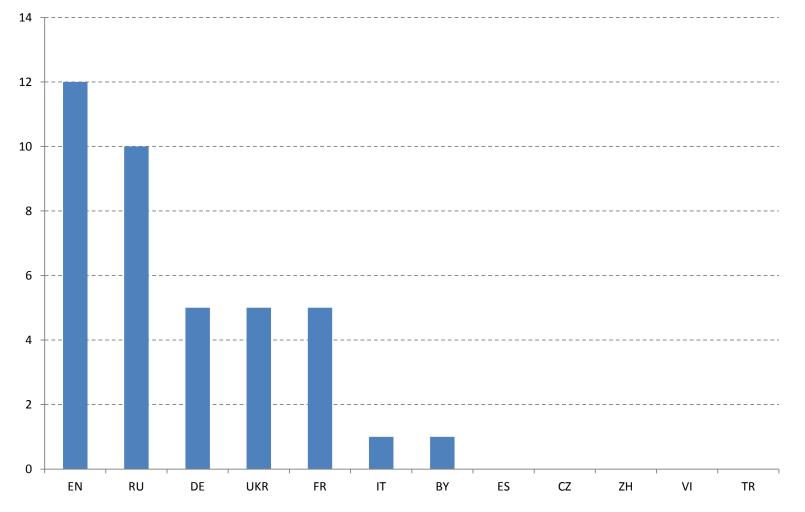

Public transport

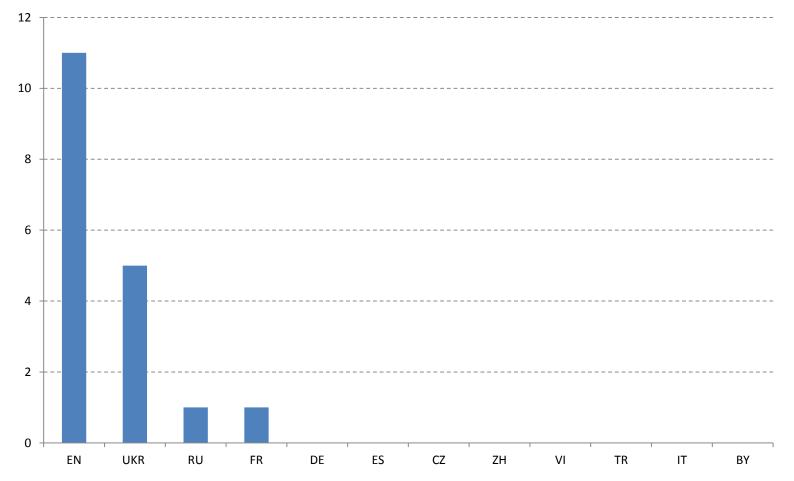
Public space: voivodship offices (16)

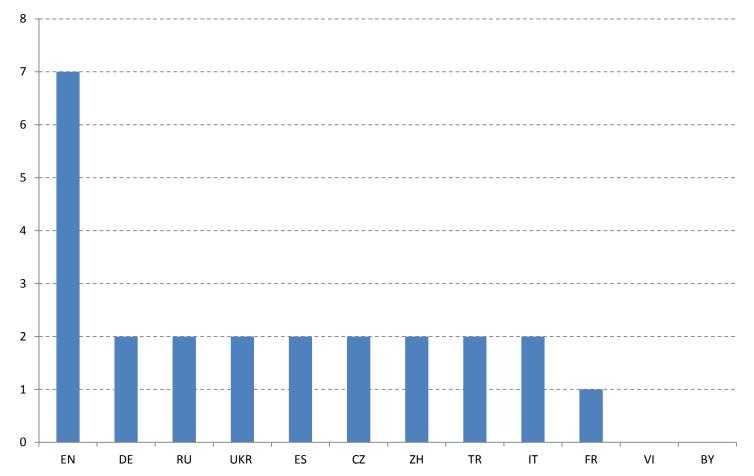

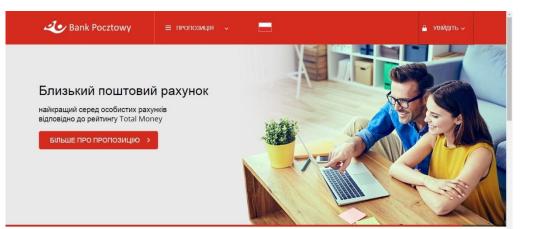

Public space: insurance companies (17)

Insurance companies

Близький

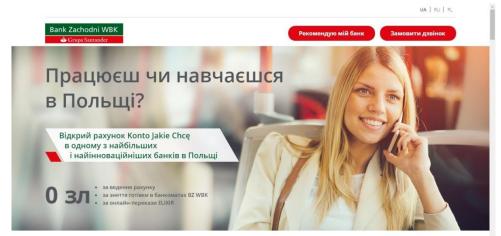
поштовий рахунок

Перекази за кордон

Картка до рахунку

BANKS

1. місце в рейтингу найкращих особистих рахунків для громадян України за версією

Public transports: example of Wrocław

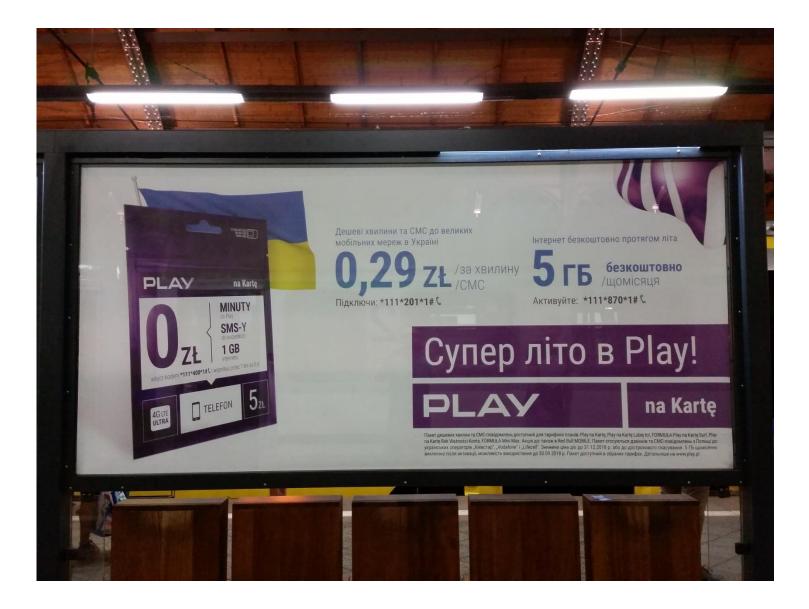
Bi-lingual commercial flyers

Wrocław Airport

Publicity at the Wrocław railway station

Typical university page: AGH University of Science and Technology

УНІВЕРСИТЕТ Факультети Історія

Влада

НАВЧАННЯ Якість навчання

Пропозиція навчання Стажування і практика

НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Лабораторії та обладнання Публікації науковців університету Реалізація, патентування, ліцензування

СПІВРОБІТНИЦТВО

Зовнішня співпраця Трансфер технологій Сприяння бізнесу

Всі права захищені © 2013 Краківська гірничо-металургійна академія ім. С. Сташіца

Почта | Контакти | Головна Сторінка 🛛 📩

🛒 🖌 f 🖄 🖸 🛗

Press

- Знайомі говорили мені, що приїхавши до Вроцлава, я там залишусь. І їхні прогнози підтвердились - говорить Ігор Кошак, який разом з дружиною - Марією, працює у вроцлавському відділі компанії Nokia.

MARCIN HOŁUBOWICZ

Подружжя Ігоря та Марії Кошак, вже ні 2014-го, на розвідку. три роки мешкає у Вроцлаві. Вонн працюють в компанії Nokia, насолоджуючись життям в столиці Нижньої ві, раніше навчались у Вроцлаві. Вони Сілезії. Вони приїхали з трьома дітьми. Наймолодше чадо мала одив мі- я не захочу звідти їхати. І їхні просяць. Чому вони обрали саме Вроцлав? гнози підтвердились. Вже на в'їзді, місристичне місто в Івано-Франківській я побачив центр, одразу вирішив тут області в західній Україні.

 Ми працювали у фірмі, що зай-Кілька місяців опісля, вони переиздаех спорениям інформаційних меті їхани до Полані вісно родинов. Пор. сака, що оброжаено специфікого та- машині, акого ціннях міся водого та машині, акого ціннях міся кіская реж. Спінарадована з операторани погав пухати роботу яже на місці і лузі П. З огляду на ре, яід праціянь транспорт, який, на його думку, вытелекомунікаційних послуг. В цевний знайшов її без особливих перешкод його взяли на посаду lab-адміністрамомент, перспектива розвитку себе випро переїзд. Але, якщо вже рухатись нії Nokia. Дружина приєдналась до-

вміння за межами країни - розповідає подружжя. Так вони й опинились в Польщі. Раніше, вони бували тут проїздом,

здебільшого, по дорозі на відпочннох в Альпах, ле вони поблять кататись на лижах взимку. З цієї точки вору, Вроцлав їм дуже імпонує, оскільки звілси набагато ближче до Авдоні взагалі відсутня. З цією пробле

мою, тим не менш, вони досі стикави віколи не знають скільки часу до- шої дитини. Нині, Марія працює тій сотків з них - українці. ведеться спалити на кордоні, Іноді, самій фірмі тестером П. Після приїзду до Вроцпава, першим

викликом було винчения мови. ЛЮБОВ З ПЕРШОГО погляду початку, але пе було неважко, оскільгор Кошак приїхав до Польші в трав-

ки польська, хоч би з точки зору граматики, дуже подібна до української. - Я побував в кількох містах. Наші діти теж опанували мову досить Знайомі, у яких я зупинився у Варшасказали мені, що відвідавши Вроцлав, тячого садочка чи школи. На початку, щоправда, в них було дві додаткових

Косів, з якого вони приїхали, це ту- то заворожило мене, а після того, як години з польської та математики, але зараз вони вчаться в таких самих умолишитись, - розповідає Ігор. вах, як інші учні. "Державна мова" в Нокії – англій-

ків не вимагається знання польської мови на високому рівні, хоча в поперпала, тому ми прийняли рішення тора інформаційних систем в компа- дружжя Кошаків сьогодні з такою вимогою проблем не виникло б. Вроп- кументами вдалось вирішити дуже далі, то чому б не випробувати свої нього через два роки, оскільки до цьо- лавські відділи Нокії нараховують швидко. Зараз, це триває значно до-

- Ігор знав основи, бо його бабця

полька. Мені треба було вчитись від

коться - під час поїздок в Україну, во- го займалась вихованням наймолод- 3600 осіб з 36 країн. Близько 10 від- вше, з огляду на кількість іноземців, в тому числі - українців. Натомість, отримати роботу гроале буває, що я розмовляю з прація-никами в фірмі украївською. В вас був скоди приїхав, то зустрівся зовсім не з

ворожістю стосовно моєї національвості, а з відсутністю пропозний на ринку праці. Зараз, цих пропозицій більше, не тільки для менш кваліфікоходять поляки, діти, якщо до них хтось ваних працівників, а й загалом - підкреслює Ігор Кошак. Марія вважає, що це результат вт

лення програми "Родина 500 плюс" (non. "Rodzina 500 plus") - Мене дивус, що жінки не хочуть працювати. Крім того, я помітила, що

багато ято звільняється з роботи, або просто не бажас п виконувати. Між тим, більшість українців, яких я знаю, не тільки знаходить роботу без зайвих трупношів, але, перел усім, хоче пра-

NOKIA

ЦІКАВІ ПОДІЇ У ВРОЦЛАВІ

Виступи найвідоміших пьських рок-гуртів, концерти музики з комп'ютерних ігор, семінари для жінок, які хочуть працювати в ГТ-індустрії, - це ше мала частина заходів. на які варто потрапити

MAGDA NOGAJ

ФІЛАРМОНІЯ ДЛЯ молоді

Концерт проводить Хосе Торрес, віпомий кубинський музикант, який славиться захоплюючими історіями про культуру своеї країни.

ЛІВЧАТА В ІТ

реда (18 жонтня), 19. Monterail вул. TIPOLPAMA. Серія зустрічей для жінок, яка пока-П'ятниця, 19.00 нопогічній компанії та допомагає вам Юрій Андрухович (UA) & Карбідо (PL) вич, Оля Михайлюк (Арт-Поле), Лія пранямати правяльне рішення про майбутню професію. Немає попередніх заambowy писів, але кількість місць обмежена Субота, 13.00 (близько 150).

ME, MYSELF AND I

Зализуючи вожны ранн" "WCHIDnaWSCHID" / BXIДнаC-

лише за допомогою власних голосів. в Криму.

WROCloveUKRAINA

Grzegorz Markowski 3 rypry Perfect І частина Фестивалю творчої співпраці – унікальної платформи для презентації творів, які були спільно створені митцями з Польщі та Ук На всі події безкоштовний вхід на

підставі запрошень, які чекають на вас у клубі Firlei або у СUKR (фонд "Ук-Дискусійна панель "Чи можна тво

рити культуру в часи загрози" Учас- Під час концерту "Вечір з Патом Метені", митець представить твори з ціники: Сергій Жадан, Юрій Андрухолого свого музичного доробку. "Літографії" - концерт та прем'єра 🖉 та Андрій Достлєви. KULT

В 6 фонд Україна, вул. Руська 46А 19.00 – Одя Михайлюк та Сергій Жа-38,6% Вернісаж / презентація Лії Додая "Розділові" – польська прем'єра стлева та Андрія Достлева (Донецьк) Неділя, 19.00 АртПоле і Юрій Андрухович "Аль-

тания воложите и молосими и предоктати у конструктирание и предокти и предок Токар - контрабас, Анатолій Білов -

графік, VJ-Group Cube - відеоарт, Віх- РЕПЕГСТ І ТSA тор Новіальовов - звук

Концерт, присвячений річниці не-залежності Польщі. Заграють дві СИМФОНІЯ ГЕРОЇВ Forum Muzyki, pl. Wolności, клитки від легенди польського року, які об'єднують фанатів кількох поколінь. Світова прем'єра надзвичайної музи-Квитки: місця на трибунах 60 злоки Пола Евтоні Ромеро, створена для тих - передпродаж, 70 злотих в день концерту, стоячі місця 45 злопопулярної серії стратегічних ігор "Гетих- передпродаж, 50 zł в день конпої Меча та Магії церту, студенти 30 злотих - пс-

редпродаж, 35 злотих в день кон-БЛЮЗ Іонеділок, 30 жовтня, 20.00, Stary

PAT METHENY

квитки від 70 злотих

ку зухвалість.

Казиком Сташевським і Пітером Уіе-

теском, не втрачає своєї популяр-

ності. Наступні покоління слухачів

тівні пісві, своєрідний звук і юнаць-

врошлавський ХІП-ХОП ФЕСТИВАЛЬ Старий Кляштор та фестиваль Ethno

Jazz Festival традиційно запрошують на "музичні задушки" (з нагоди Дня Всіх Померлих). У готичній кімнаті прозвучать позачасові твори майстрів Подія за участі провідних польських блюзу. Ціна на кятки: сидячі місця 40 хіп-хоперія. Виконавці: КеКе Radom, злотих – передпродаж, 50 злотих – в Quebonafide, Paluch Oficjalnie, Marcin "Kali" Gutkowski, Solar & Białas, Re день концерту. Стоячі місця 25 злотих - передпродаж, 30 злотих - в день кон- То, DJ Soina.

ONE LOVE

SOUND FEST 2017 Під час останнього туру фестивалю в "Hali Stulecia" прийшло майже 10 тисяч людей. Цього року запрошено багатьох зарубіжних виконавців Митці представлять найновіші, найбільш амбітві та захопливі проекти з усього світу.

Centrum Koncertowe, вул. Góralska 5 COMA Протягом 30 років гурт, заснований

Cyfora (38 micronaga), 20, A2 Сота відома дюбителям музики в основному з евергійных та врацінують Культ за провокаційні, бун- жаючих концертів, що поєднують в собі елементи поезії, музики, театру і кіно.

Are you proficient in IT?

So are we.

Join our Nokia Wrocław European Software and Engineering Center

Ready to move? Relocation leave to us.

NOKIA

Ігор та Марія Кошак працюють в компанії Nokia

> - Кожен повинен знати англійську, один проект, в якому брали участь три

українки, - відповідає Марія. Вдома вони говорять виключно українською, але коли до них в гості призвертається, відповідають автоматичшвидко, - розповідає Марія, - вам не во - українською, або польською. В

справило труднощів записати їх до дн- них з цим немає ніяких проблем. РОБОТА ЧЕКАЄ НА УКРАЇНЦІВ

Після трьох років, Вроцлав подобасться їм незмінно, як на початку. Ігор Кошак, зазвичай, їздять на роботу на різняється своєю зручністю. Важче з цювати, - говорить вона. органами управління. В перший час,

після пряїзду, формальні питання з до

What is it all about? POLISH-UKRAINIAN OR POLAND-UKRAINE?

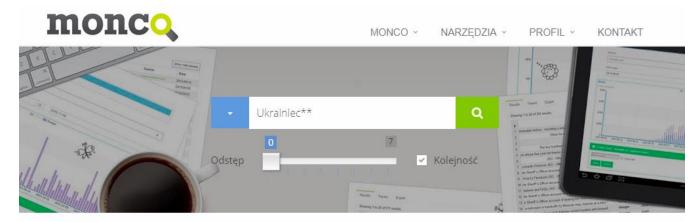

1939-1945

Przeanalizowano: 6 308 unikatowych kontekstów. Wszystkich kontekstów spełniających zapytanie: 129 890. Wygenerowano 2018-10-09 13:53:21.

Tool:

Monco search engine, created by Piotr Pęzik University of Łódź

and

CLARIN-PL

Wyniki od 1 do 100 z 589. Kryteria wyszukiwania.

Kolokacje

#	Kolokat	Częstość	Pozycje	Powiązanie	Ścieżki	Części mowy
1	zatrudniać	78	{-4=3, -1=53, 1=4, 4=1, -3=8, 3=	0.0113	{zatrudnia ukraińców=13},{zatrudniać ukraińców=	{fin:pl:ter:imperf=7, ger:.
2	przyjeżdżać	51	{-1=6, -4=2, 4=6, 3=7, 1=13, 2=	0.0091	{ukraińcy przyjeżdżają=6},{przyjeżdżają ukraińcy	{fin:pl:ter:imperf=31, inf.
3	mordować	31	{1=11, -1=5, -2=3, 4=2, 2=3, -4=	0.008	{ukraińcy mordowali=8},{mordowani przez ukraiń	{praet:pl:m1.p1:imperf=.
4	pracować	184	{1=52, -1=12, -4=11, 5=11, 3=27	0.0062	{ukraińców pracuje=15},{ukraińcy pracujący=12},{	{fin:sg:ter:imperf=57, fi
5	ratować	44	{-3=2, 2=7, 1=13, 3=7, -2=2, 4=	0.0056	{ukraińcy ratują=4},{ukraińcy nas ratują=4},{ukrai	{praet:pl:m1.p1:imperf=.
6	zatrudnić	32	{-2=2, -5=2, -1=10, -4=5, 1=6, -3	0.0049	{zatrudnionych ukraińców=5}, {ukrainiec zatrudnio	{ppas:pl:gen.loc:m1.m
7	pomordow	16	{-1=2, -3=4, 1=7, -2=3}	0.0046	{ukraińców pomordowanych=6},{pomordowanych	{ppas:pl:gen.loc:m1.m
8	pobić	37	{-3=6, 1=7, 2=2, 5=1, -2=7, -1=1	0.0044	{pobitego ukraińca=4},{ukrainiec pobił=3},{pobił u	{praet:pl:m1.p1:perf=2,
9	mieszkać	60	{-1=3, -3=10, 4=2, 1=21, 2=3, -4	0.0042	{ukraińców mieszkających=8},{ukraińcy mieszkaj	{fin:pl:ter:imperf=10, pr
10	zamordować	18	{1=4, -5=1, 5=1, -2=5, -1=1, -4=	0.0031	{ukraińcy zamordowali=2},{ukraińców zamordowa	{ppas:pl:gen.loc:m1.m
	and the state of t	44	14-2 4-2 2-4 2-2 4-4 2-41	0.002	Complete Laborar 200 classific from 21 Completion labora	(

Verbal collocations of 'Ukrainian'

2018

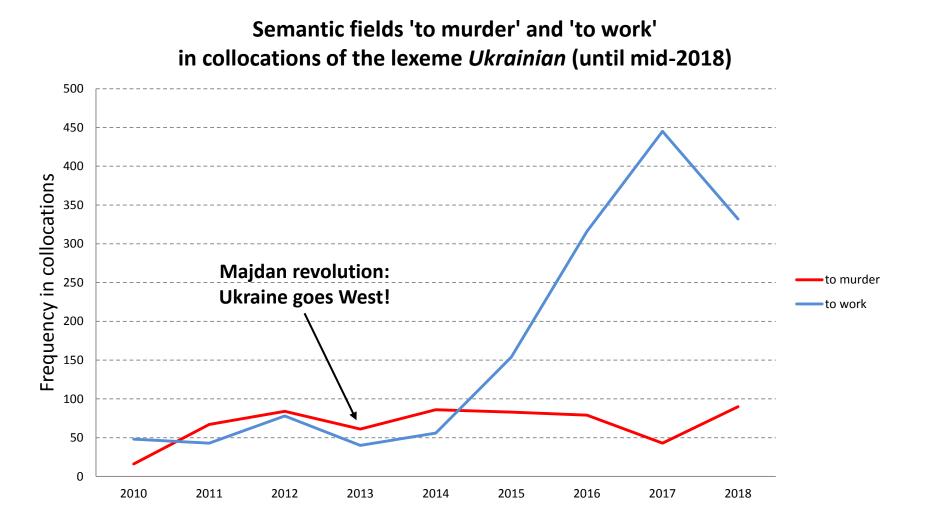
Najczęstsze kolokacje

Najczęstsze kolokacje

Ukrainians: from Wołyń murderer to valuable worker

FINAL CONCLUSIONS

1) The situation of the Polish language is good: the language is stable and develops in a favourable legal, educational, academic and technological environment. Just "normal" changes take place, e.g. feminisation, simple Polish initiative, Polish-English rivalry.

2) The situation of minority languages is stable and uncontroversial.

- 3) The most serious language changes after 1945 include:
  - the unprecedented flattening of language varieties during the period of Polish People's Republic;
  - recognizing "official " minorities and the renaissance of local dialects after 1989;
  - the freedom of official self-identification (after 1989);
  - the reintegration of Eastern languages in the public space (after 1989).
- 4) **Teaching migrants' children** is the first and most serious challenge to the Polish language policy today.

- 1) Poland has a rich and time-honoured rich tradition of multilingualism.
- 2) At present, multilingualism has a growing tendency
- Multilingualism among Poles, which is already high (50% communicating in L1), should amount to 70% of the population speaking at least one foreign language.

- 1) The multilingual and multinational Polish-Lithuanian Commonwealth belongs to the past and will never reappear.
- 2) However, there has always been Eastern-oriented multilingualism in Poland.
- 3) The present renaissance of Ukrainian and other eastern languages in Poland is a sort of "return to the future".
  - It was made possible by many factors:
  - economy (higher salaries, better work conditions and prospects)
  - security (the war in the East of Ukraine drives emigration)
  - culture (close relations of the nations dwelling in the former Polish-Lithuanian Commonwealth)
  - maturity of the Polish, who have learned to distinguish the past from the present and do not accept the rule of collective responsibility.

Return to the future: diagnosis or wishful thinking?

Poles, Ukrainians, Belarusians and Lithuanians – we lived together in one common state for hundreds of years.

The mistakes made by the magnates that ruled over the Eastern lands until the end of the seventeenth century (not investing in education and disparaging the aspirations of local peoples), military invasions and aggressive propaganda of neighbouring states resulted in deep social divisions attaining their tragic zenith in the first half of the nineteenth century.

Today, wounds are being healed and divisions overcome.

The hundreds of thousands of Ukrainians and Belarusians who come to Poland every year **are not cultural aliens or "immigrants"**.

More and more often **they are perceived as our own citizens** because their languages, their accents, their religion and mentality were for many centuries in the past part of our culture and source of it's richness. Today's Poland, democratic and egalitarian, although still bearing the burden of history, is inclusive and open to these people.

Polish denarius from 1018 with Cyrillic inscription from the mint of Bolesław Chrobry (Bolesław I the Brave).

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Prof. Adam Pawłowski (Uniwersytet Wrocławski)

Uwaga:

żaden fragment niniejszej prezentacji ekranowej (tekst, grafika, logotypy) nie może być powielany lub rozpowszechniany w żadnej formie i w żaden sposób bez uprzedniego zezwolenia jego twórcy. Wszelkie znaki graficzne, nazwy własne, logotypy i inne dane są chronione prawem autorskim i należą do ich właścicieli.